

research bestede bedragen uit overheids gelden (voor Nederland dan 30-45 miljoen = 2 tot 3 gulden per hoofd bevolking per jaar), moet men voor de VS niet alleen de federale bedragen, maar tevens de door de individuele staten voor kankerresearch bestemde fondsen in aanmerking nemen. Daarbij dienen nog geteld te worden de bedragen die door de universiteiten uit andere dan de genoemde overheidsbronnen aan kankerresearch besteed worden (bv. de Atomic Energy Commission: \$ 29 miljoen voor kankerresearch in 1971). Men komt dan tot een even ruwe schatting van 8-10 dollar per hoofd bevolking, wat nog steeds een factor 10 meer is dan in Nederland.

Men kan lang blijven twisten over getallen. Mijn boodschap was dat de overheid in de VS een zeer veel groter gedeelte van de belastingopbrengst specifiek toewijst aan (bestemt voor) de kankerresearch dan in Nederland het geval is. Ik acht het verheugend dat ons Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne door zijn reactie aangeeft dat het wel degelijk bereid is verantwoordelijkheid te nemen voor de kankerresearch in Nederland, hetgeen tevens tot uiting komt in de duidelijk toegenomen subsidiebedragen voor NKI en RRTI die het voor 1975 aankondigt.

Rijswijk, november 1974

D. W. VAN BEKKUM

Röntgendiagnostiek, klinisch oordeel en stralenbelasting

In zijn commentaar schrijft Prof. Dr. C. B. A. J. PUIJLAERT (1974) op bl. 1636 onder het hoofd Grondregels bij de doorlichting, dat de stralingsdosis bij doorlichting gedurende „1 min. gelijk staat aan die van 100 röntgenfoto's". Dit getal komt mij als zo uitzonderlijk hoog voor dat ik de schrijver uit zou willen nodigen het nader toe te lichten.

Literatuur: PUIJLAERT, C. B. A. J. (1974) *Ned. T. Geneesk.* 118, 1634.

Zwolle, oktober 1974

A. FUHRI SNETHLAGE

Ik dank collega FUHRI SNETHLAGE voor zijn opmerking die mij gelegenheid geeft op dit punt nog nader in te gaan. Juist omdat onvoldoende bekend is dat (onder ongunstige omstandigheden) doorlichting een zo zware belasting geeft, heb ik deze lapidaire vergelijking gebruikt.

Mijn gegevens zijn o.a. te vinden bij POPPE c.s. (1961). Volgens de daar gepubliceerde tabellen is de gemiddelde stralenbelasting (opp.-invalsdosis) bij een p.a. thorax 0,04-0,2 r. Ik heb als gemiddelde 0,1 r aangenomen. De gemiddelde stralenbelasting bij doorlichting (eveneens opp.-invalsdosis) varieert van 3 tot 20 r/min. (bij 3 mA, 60-100 kV en 1,5 tot 3 mm Al-filter). Ik heb als gemiddelde 10 r genomen. Een minuut doorlichten onder die omstandigheden is dus in doorsnee gelijk aan 100 thoraxopnamen.

Wellicht denkt collega FUHRI SNETHLAGE aan de gonaden-dosis. Die is bij een minuut doorlichting ongeveer 5 tot 10 maal zo groot als bij een thoraxopname.

De toepassing van BV-TV kan een dosisbeperking tot 10% betekenen. Doorlichting met zeer kleine velden kan ook een aanzienlijke dosisbeperking betekenen. Maar dat is juist de strekking van de regels aan het eind van mijn commentaar.

Literatuur: POPPE, H. c.s. (1961) *Techniek der Röntgendiagnostik*, bl. 553. Thieme, Stuttgart.

Utrecht, november 1974

C. B. A. J. PUIJLAERT

BERICHTEN

Doorlopende agenda

1974

December

- 7 Ned. Internisten Ver.
- 7 Amsterdam, Medisch-historische dag, bl. 1466.
- 7 Utrecht, Ned. Ver. voor Handchirurgie.
- 10 A'dams Geneesk. Genootschap.
- 12 A'damsche Neurologenver.
- 13 Utrecht, Ned. Ver. voor Psychosomat. Onderzoek, bl. 1852.
- 14 Utrecht, Ned. Ver. voor Psychiatrie.
- 14 Tiel (België), Vlaamse Ver. voor Gastro-enterologie, Int. symposium „Cholelithiasis”, bl. 1643.
- 14 Ned. Ver. v. Heelkunde.
- 17 Rotterdam, Landelijke Ver. van Farmaceutische Industrie-artsen, bl. 1770.
- **18 Utrecht, Ned. Ver. voor Jeugdgezondheidszorg.

1975

Januari

- 9 Rotterdam, Klin. Genootsch. Rotterdam.
- 14 A'dams Geneesk. Genootschap.
- 24 Interdisciplinair Genootschap voor biologische Psychiatrie, bl. 1770.

1884

- 25 Rotterdam, Ned. Ver. v. Obstetrie en Gynaecologie.
- 25 Utrecht, Ned. Ver. van Dermatologen.
- 25 Rotterdam, Ned. Ver. v. Artsen v. Longziekten en Tuberculose.
- 25 's-Gravenhage, Ned. Orthop. Ver.
- 25 Leiden, Ned. Ver. van Rheumatologen.

Februari

- 1 Amsterdam, Ned. Ver. voor Urologie.
- 5 Utrecht, Ned. Ver. v. Artsen v. Revalidatie en Fysische Geneesk.
- 6 A'damsche Neurologenver.
- 11 A'dams Geneesk. Genootschap.
- 13 Rotterdam, Klin. Genootsch. Rotterdam.
- 15 Utrecht, Ned. Ver. v. Radiologie.
- 22 Utrecht, Ver. van Ned. Vrouwel. Artsen.
- 22 's-Hertogenbosch, Ned. Path.-Anatomen Ver.
- 22 Ned. Alg. Ziektek. Ver.
- 25 Bilthoven, Werkgroep Dierpathologen.
- 26-28 Rotterdam, 8e Int. TNO-conferentie, bl. 1806.

Maart

- 1 Utrecht, Ned. Ver. v. Obstetrie en Gynaecologie.
- 1 Amsterdam, Ver. Ned. Tijdschr. voor Geneesk.
- 1 Amsterdam, Ned. Ver. voor Cardiologie.